

Svinebestanden 1. januar 2005 og Kvægbestanden 31. december 2004

Antal svin er pr. 1. januar 2005 opgjort til 13,7 mio. når der ses på de sæsonkorrigerede tal. Der er tale om en stigning på 7 pct. i forhold til oktober 2004. Den store stigning skal ses i sammenhæng med, at der ved årsskiftet var et betydeligt antal overgående svin grundet arbejdsnedlæggelse på slagterierne.

Det samlede antal køer, kvier, tyre og stude er i det forløbne år faldet med 65.000. Det svarer til en nedgang på 4 pct. Dermed er den samlede kvægbestand ved udgangen af 2004 beregnet til 1.616.000 stykker kvæg.

Statistikkernes væsentligste formål er at give et grundlag for udarbejdelse af slagteprognoser. *Svinebestanden* opgøres på grundlag af en stikprøvetælling, der omfatter ca. 7 pct. af alle landbrugsbedrifter over 5 ha. Ved tællingen pr. 1. januar 2005 var stikprøven på ca. 3.500 bedrifter.

Kvægbestanden opgøres ved anvendelse af Centralt HusdyrbrugsRegister og opregning af disse oplysninger i forhold til landbrugs- og gartneritællingen.

Den sæsonkorrigerede bestand steg næsten 7 pct.

Antal svin er pr. 1. januar 2005 opgjort til 13,7 mio. når der ses på de sæsonkorrigerede tal. Der er tale om en stigning på 7 pct. i forhold til oktober 2004. Den store stigning skal ses i sammenhæng med, at der ved årsskiftet var et betydeligt antal overgående svin grundet arbejdsnedlæggelse på slagterierne.

Antallet af søer faldt under 1 pct.

Den samlede sæsonkorrigerede bestand af søer faldt med under 1 pct. sammenlignet med opgørelsen 1. oktober og antal drægtige søer faldt tilsvarende, dog var der 2 pct. flere gylte.

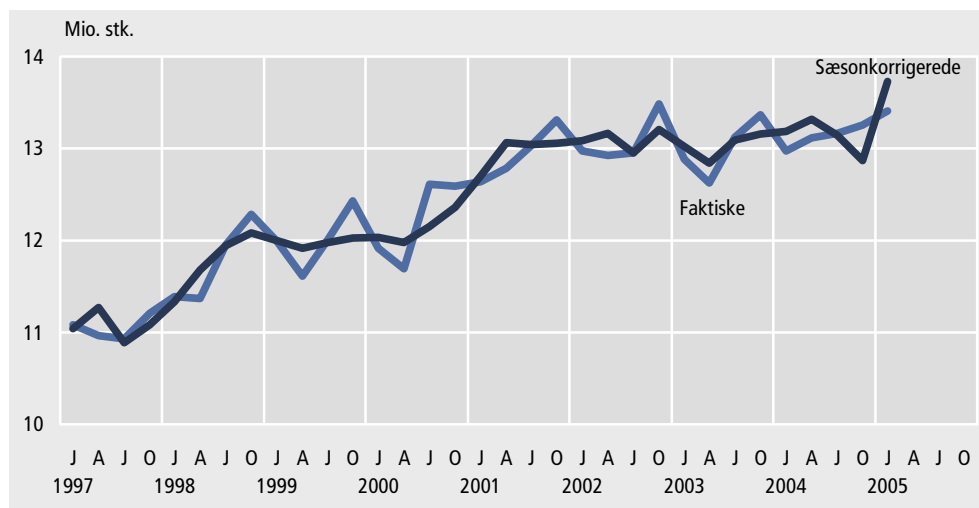
Flere slagtesvin

Den sæsonkorrigerede bestand af slagtesvin steg med 7 pct. som nævnt under svin i alt.

Smågrise

Hver diegivende so har i gennemsnit ligget med 10,4 grise.

Svin i alt

**Der er væsentlig
sæsonvariation i
svinebestanden**

Ved sammenligning med den foregående tælling skal man være opmærksom på, at der i løbet af året typisk er ret stor variation i bestanden. I figuren er dette vist ved at sammenholde den faktisk optalte bestand af svin med den sæsonkorrigerede bestand. Sidstnævnte giver et bedre billede af udviklingen.

Mere information

Denne stikprøvetælling opgøres ikke mere detaljeret end beskrevet her. Yderligere oplysninger om svinebestanden publiceres i årspublikationen *Landbrug*. I denne findes også størrelses- og geografiske opdelinger af svinebestanden baseret på landbrugs- og gartneritællingen.

Kilder og metoder

Svinebestanden opgøres på grundlag af en stikprøvetælling, der omfatter 7 pct. af alle landbrugsbedrifter over 5 ha. Ved tællingen 1. januar 2005 var stikprøven på ca. 3.500 bedrifter.

Læs mere i varedeklarationen på www.dst.dk/varedeklaration under emnegruppen Landbrug samt i Statistikbanken.dk/SVIN.

Henvendelse

Annette Øverup, tlf. 39 17 33 97, aov@dst.dk

En tilsvarende opgørelse for oktober 2003 - oktober 2004 er offentliggjort i indeværende serie 2004:23.

Tabel 1.**Svinebestanden**

	2004				2005	Ændring fra 1. jan. 2004 til 1. jan. 2005	
	1. jan.	1. april	1. juli	1. okt.	1. jan.		
	1.000 stk.						Pct.
Avlsorner	27	25	24	22	22	-5	-18,5
Søer i alt	1 165	1 150	1 142	1 118	1 147	-18	-1,5
Gylte	207	209	206	203	213	6	3,1
Andre drægtige	691	668	669	653	663	-28	-4,0
Diegivende	227	235	228	221	229	2	1,3
Golde	40	38	39	41	42	2	4,7
Udsættersøer og orner til slagtning	11	10	10	10	10	-1	-5,5
Sopolte	259	253	259	246	250	-9	-3,5
Pattegrise ved søer	2 333	2 458	2 391	2 323	2 387	54	2,3
Fravænnede svin under 50 kg	5 646	5 725	5 756	5 837	5 658	12	0,2
Fravænnede svin 50 kg og over	3 528	3 498	3 588	3 701	3 933	405	6,3
Svin i alt	12 969	13 119	13 170	13 257	13 407	438	3,3
Sæsonkorrigerede tal:							
Svin i alt	13 189	13 319	13 148	12 867	13 727		
Søer i alt	1 162	1 156	1 133	1 133	1 128		
Gylte	206	207	206	206	211		
Sopolte	260	255	258	245	251		

Kvægbestanden 31. december 2004

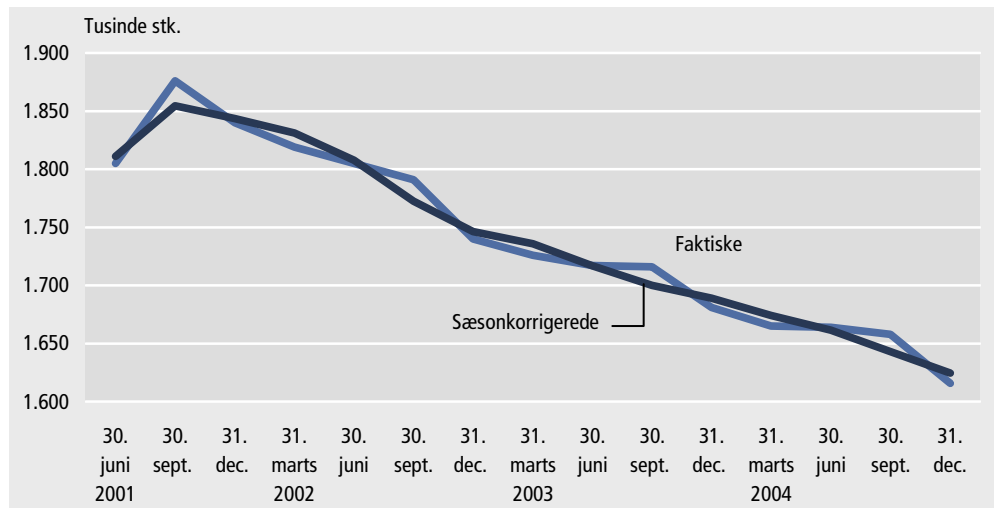
- Kvæg i alt er faldet 4 pct.* Det samlede antal køer, kvier, tyre og stude er i det forløbne år faldet med 65.000. Det svarer til en nedgang på 4 pct. Dermed er den samlede kvægbestand ved udgangen af 2004 beregnet til 1.616.000 stykker kvæg.
- Stor nedgang i antal ammekøer* Antallet af ammekøer er over 6 pct. mindre end året før. Denne større reduktion skal ses i sammenhæng med, at der fra 2005 ikke længere kan opnås ammekopræmie.
- 3 pct. færre malkekøer ...* Antallet af malkekøer ved udgangen af december 2004 er beregnet til 569.000, hvilket er en nedgang på godt 3 pct. i forhold til samme tidspunkt sidste år. Med en fast mælkekvote og en stigende mælkeydelse pr. ko kan kvoten opfyldes med ca. 2 pct. færre malkekøer. Nedgangen i bestanden af malkekøer er således en del større end forbedringen i mælkeydelsen. Overproduktionen af mælk kan være medvirkende til den øgede nedgang.
- ... og færre kvier* Reduktionen i bestanden af kvier er godt 4 pct. Nedgangen for kvier er større end for køer, og der kan således fortsat forventes en nedgang i kobestanden, da det især er antallet af de store kvier, der er reduceret.
- Tyre og stude er uændret* Antallet af tyre og stude er uændret i forhold til sidste år. Der er en stigning for de små tyre og nedgang for de store.
- Tyre og stude faldt med 2 pct.* Antallet af tyre og stude faldt 2 pct. i forhold til sidste år. Der er en stigning for de små tyre og nedgang for de store.

Oversigtstabel 1.

Kvægbestanden

	2003	2004				Ændring fra 31. dec. 2003 til 31. dec. 2004	
	31. dec.	31. marts	30. juni	30. sept.	31. dec.		
	1.000 stk.					pct.	
Tyre og stude	278	289	286	283	272	-6	-2,2
Under ½ år	127	132	138	137	130	3	2,4
½ år-1 år	107	110	100	102	106	-1	-0,9
1-2 år	30	34	34	31	25	-5	-16,7
2 år og over	14	13	14	13	11	-3	-21,4
Kvier	705	698	701	694	673	-32	-4,5
Under ½ år	156	153	156	156	151	-5	-3,2
½ år-1 år	159	158	152	149	153	-6	-3,8
1-2 år	284	284	284	287	279	-5	-1,8
2 år og over	106	103	109	102	90	-16	-15,1
Køer	698	678	677	681	671	-27	-3,9
Malkekøer	589	571	565	569	569	-20	-3,4
Ammekøer	109	107	112	112	102	-7	-6,4
Kvæg i alt	1 681	1 665	1 664	1 658	1 616	-65	-3,9
Drægtige kvier							
1-2 år	105	105	117	98	108	3	2,9
2 år og over	63	60	67	63	55	-8	-12,7

Kvægbestanden

Sammenligning til tidligere tællinger

Tidligere tællinger

De tidligere tællinger i december har været gennemført som stikprøvetællinger baseret på et optimalt udvalg af 3.000 bedrifter. Udvalget er baseret på de opdaterede landbrugstællinger.

Nuværende og fremtidige tællinger

Siden kvægtællingen, den 31. december 2000, er datafangsten blev baseret på registeroplysninger. Ved direkte sammenligning til tællinger før den tid, skal der udvises forsigtighed, idet begge opgørelsesmetoder kan være behæftet med en vis usikkerhed.

Sammenligning af *dyrenes alder* er et forhold, hvor der er en tydelig ændring. Handyr og kvier findes i højere grad i de ældre aldersgrupper i CHR. Forklaringerne kan være flere. Hvis kvægavleren ved de tidligere kvægtællinger udfyldte skemaet senere end tællingsdagen uden at korrigere for hændelser efter tællingsdagen, vil dyrene af den grund være en anelse hyppigere i de yngre aldersgrupper medens der er en tendens til, at dyrene er lidt længere i registret. Disse forhold vil ikke være væsentlige, når det er opgørelser efter samme metode, der sammenlignes.

Antal kvæg i alt i CHR og det opregnede antal er ikke helt ens, hvilket bl.a. skyldes, at der i CHR findes et lille antal dyr, under 1 pct., som man ikke kender køn/alder på. Et andet forhold er, at alle dyr i princippet skal være i CHR, medens den nedre grænse for bedriftens størrelse, fastsat af Danmarks Statistik (se kilder og metoder), betyder at nogle dyr findes på bedrifter, som ikke antages at tilhøre den egentlige landbrugssektor, der producerer med henblik på afsætning på markedsvilkår. En del kødkvæg findes på de små brug.

Oversigtstabel 2.

Kvægbestande i CHR

	30. sept. 2003	31. dec. 2003	31. marts 2004	30. juni 2004	30. sept. 2004	31. dec. 2004
	1.000 stk.					
Tyre og stude	317	311	313	308	306	292
Kvier	734	718	712	713	709	685
Køer	719	707	691	690	693	682
Kvæg i alt	1 770	1 736	1 716	1 711	1 708	1 659

Drægtige kvier som andel af kvier i alt er væsentlig forskellig fra tidligere og er derfor vist særskilt i nedenstående tabel. Årsagen til den store forskel er, at ved de tidligere tællinger var definitionen på drægtige kvier: Alle kvier, der var løbet eller insemineret. I Kvægdatabasen, hvorfra oplysningerne stammer omfatter tallet for drægtige kvier, de kvier, der efter inseminering er konstateret at være drægtige. Da oplysningerne om andelen af drægtige kvier er vigtige til prognosebrug er der i nedenstående tabel vist en sammenligning for de to opgørelsesmetoder.

Fra september 2003 er drægtige kvier udvidet til at omfatte kvier, der er erklæret drægtige, kvier, der er insemineret inden for 3 måneder samt kvier, der er insemineret for mere end 3 måneder siden. Denne opgørelse anses for at være mere dækkende end den tidligere.

Oversigtstabel 3. **Drægtige kvier den 31. december**

	Kvægtællingerne				Kvægdatabasen			
	1996	1997	1998	1999	1999	2002	2003	2004
	pct.				pct.			
Drægtige 1-2 år	53,7	53,4	50,0	51,8	22,5	22,0	37,0	38,7
Drægtige 2 år og over	90,9	87,6	87,2	87,7	29,3	26,1	59,4	61,1

Sikrere fremtid Det forventes kun at være i overgangsperioden mellem de to opgørelser, det er lidt mere usikkert at tolke udviklingen på grundlag af tallene. Fremtidige tællinger forventes opgjort efter samme retningslinier som denne tælling, hvorved vurderingen af udviklingen vil kunne ske på et sikkert grundlag.

Mere information Denne tælling opgøres ikke mere detaljeret end beskrevet her. Yderligere oplysninger om kvægbestanden publiceres i årspublikationen *Landbrug*. I denne findes også størrelses- og geografiske opdelinger af kvægbestanden baseret på landbrugs- og gartneritællingen.

Kilder og metoder

Bedrifter En bedrift er af Danmarks Statistik defineret som en eller flere ejendomme, der drives sammen og hvis areal er mindst 5 ha dyrket areal samt bedrifter med mindre end 5 ha, hvis bedriftens samlede standarddækningsbidrag mindst er på 4.000 ERE.

Landbrugsregistre Grundlaget for opgørelsen af kvægbestanden er landbrugsregistret, der årligt opdateres fra landbrugs- og gartneritællingen, de kommunale ejendomsregistre, Generelt LandbrugsRegister (GLR) samt Centralt HusdyrbrugsRegister (CHR).

Datakilderne CHR, der administreres af Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri og Kvægdatabasen, der tilhører erhvervet og administreres af Landbrugets Rådgivningscenter, Landskontoret for Kvæg.

CHR CHR er et register med flere anvendelsesformål, men det egentlige formål er hjælp til sundhedsprogrammer. Kvægdatabasen er et stort system, som i overvejende grad betjener kvægbrugerne med henblik på opnåelse af god drift. Kvægdatabasen opdaterer CHR.

Registret består af oplysninger om det enkelte dyrs nummer, fødselsdag og køn for flere brugsarter fx malkekvæghold og kødkvæghold og dertil en række identifikationsnumre.

Registret opdateres på basis af ugentlige indberetninger fra kvægbrugene med til og afgang af dyr og oplysninger om leverandører og aftagere. Endvidere bliver afgang af slagtedyr verificeret af slagterierne og de selvdøde dyr af destruktionsanstalterne.

Fra Kvægdatabase har Danmarks Statistik fået oplysninger om kviernes alder og drægtighed for hvert enkelt dyr.

Ingen af registrene er imidlertid oprettet med det formål at erstatte kvægtællingerne, og derfor har det været nødvendigt, gennem et større analysearbejde, at få skabt forbindelse mellem kvægregistre og Danmarks Statistiks landbrugsregistersystem.

Landbrugs- og gartneritællingen

Danmarks Statistik gennemfører en landbrugstælling i begyndelsen af maj måned. I spørgeskemaet oplyser kvægbrugerne bedriftens CHR-numre. Danmarks Statistik modtager pr. tællingsdag et udtræk af det totale CHR-register. Med det entydige CHR-nummer som forbindelse kan man dernæst opgøre bedriftens kvægbestand.

Opregning

Opregningen er for landbrugstællingen foretaget som for de øvrige variable ved bedriftens opregningskoefficient, der er skabt i forbindelse med stratificering og udvælgelse af stikprøven.

Ved beregningen af de mellemliggende tællinger mellem de årlige landbrugstællinger anvendes som udgangspunkt de ved landbrugstællingen oplyste CHR-numre. Hvis numrene umiddelbart genfindes i CHR-registret på tællingsdagen, er kvægbestanden kendt. Hvis CHR-numret fra landbrugstællingen ikke genfindes, antages besætningen at være ophørt og medtages med 0. Kvægbestanden på de nytilkomne besætninger, fra CHR-udtrækket ved landbrugstællingen til det aktuelle opgørelsestidspunkt, indrages som en forøgelse af kvægbestanden for den matchende del af besætningerne.

Usikkerhed

Den statistiske usikkerhed på de opregnede tal er beregnet til 0,4 pct. for kvæg i alt og for køer 0,3 pct. Til sammenligning er kravene i det gældende EU-direktiv for de samme grupper henholdsvis 1,0 pct. og 1,5 pct.

Det største usikkerhedsmoment er opdateringen og matchningen af de forskellige registre. Denne proces er der arbejdet særdeles intensivt med og den vil fortsat indgå med stor vægt ved udarbejdelsen af statistikken.

Læs mere i varedeklarationen på Danmarks Statistiks hjemmeside www.dst.dk/-varedeklarationer under emnegruppen Landbrug.

Henvendelse

Annette Øverup, tlf. 39 17 33 97, aov@dst.dk
Børge Nielsen, tlf. 39 17 33 99, bni@dst.dk

En tilsvarende opgørelse for den 30. september 2004 er offentliggjort i indeværende serie 2004:23.

LANDBRUG 2005:2
Statistiske Efterretninger
ISSN (trykt udgave) 0108-5522
ISSN (elektronisk udgave) 1601-0914
www.dst.dk/efterretninger

Abonnement (internet) for 2005: 390,00 kr.
Abonnement (papir) for 2005: 674,00 kr.
Løssalg: 39,00 kr.
Ekspeditionsgebyr: 30 kr. (Indland) 100 kr. (Udland)
Salg hele døgnet: publsalg@dst.dk, tlf. 39 17 30 20 eller www.dst.dk
© Danmarks Statistik, Sejrøgade 11, 2100 København Ø.
Tryk: Danmarks Statistiks Trykkeri
